

Έγγραφο συνόδου

A9-0208/2023

1.6.2023

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την εφαρμογή των ρητρών «γέφυρας» στις Συνθήκες της ΕΕ
(2022/2142(INI))

Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Giuliano Pisapia

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ	3
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	6
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	15
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	21
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ.....	25
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	28
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	29

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

Κατά την αντιμετώπιση ορισμένων προκλήσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση απέδειξε την ικανότητά της να ενεργεί άμεσα και αποφασιστικά. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις με την πάροδο των ετών, η αντίδραση της Ένωσης έχει επιβραδυνθεί ή παρεμποδιστεί από τους κανόνες της για τη λήψη αποφάσεων.

Ειδικότερα, η απαίτηση ομοφωνίας στο Συμβούλιο αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στην ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί γρήγορα και αποτελεσματικά. Το δικαίωμα αρνησικυρίας, το οποίο αρχικά είχε προβλεφθεί για να επιτρέπει στις κυβερνήσεις να προστατεύουν τα νόμιμα εθνικά συμφέροντα σε ευαίσθητα ζητήματα, χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο ως διαπραγματευτικό εργαλείο για την απόκτηση μεγαλύτερης επιρροής και την εξασφάλιση παραχωρήσεων σε άλλα ζητήματα.

Αντί να καλλιεργείται μια νοοτροπία συζητήσεων και συμβιβαστικών λύσεων, το καθεστώς ομοφωνίας έχει εμποδίσει ή καθυστερήσει την εξεύρεση λύσεων που συχνά αποτυπώνουν έναν αποδυναμωμένο συμβιβασμό. Τα τελευταία χρόνια, για παράδειγμα, μόνο στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ, το δικαίωμα αρνησικυρίας χρησιμοποιήθηκε σε αρκετές περιπτώσεις για να παρεμποδιστεί ή να καθυστερήσει η λήψη σημαντικών αποφάσεων¹.

Τροποποίηση Συνθηκών

Επομένως, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «όλα τα ζητήματα που αποφασίζονται με ομοφωνία θα πρέπει να αποφασίζονται εφεξής με ειδική πλειοψηφία»². Συνεπώς, προκειμένου να δοθεί επαρκής συνέχεια στα συμπεράσματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, το Κοινοβούλιο ζήτησε την επείγουσα τροποποίηση των Συνθηκών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ διαθέτει τις αρμοδιότητες και τα εργαλεία για να ενεργεί ταχύτερα και αποτελεσματικότερα³.

Ωστόσο, εάν εγκριθούν οι τροποποιήσεις των Συνθηκών, θα χρειαστούν χρόνο για να τεθούν σε ισχύ. Επομένως, στο μεταξύ, όλα τα διαθέσιμα μέσα στο πλαίσιο των υφιστάμενων Συνθηκών θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της ταχύτητας και της ποιότητας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Οι στόχοι της πληρέστερης χρήσης των ισχυουσών Συνθηκών και της τροποποίησης των ίδιων των Συνθηκών δεν αλληλοαποκλείονται, αλλά θα πρέπει να θεωρούνται ως δύο παράλληλες κατευθύνσεις σε μια ευρύτερη διαδικασία θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

Πλήρης χρήση των Συνθηκών

Οι ρήτρες «γέφυρας» αποτελούν ένα από τα μέσα των Συνθηκών, οι δυνατότητες των οποίων δεν έχουν ακόμη αξιοποιηθεί. Μολονότι δεν μεταβάλλουν τις αρμοδιότητες της ΕΕ καθώς κάτι τέτοιο θα απαιτούσε τροποποίηση των Συνθηκών, οι ρήτρες «γέφυρας» μπορούν να ενεργοποιούνται αμέσως και να επιτρέπουν συγκεκριμένες αλλαγές στις διαδικασίες λήψης

¹ Μελέτη της EPRS με τίτλο «The implementation of Article 31 of the Treaty on European Union and the use of Qualified Majority Voting» (Η εφαρμογή του άρθρου 31 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η χρήση ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία), Νοέμβριος 2022.

² Συμπεράσματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, σύσταση 39.

³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Ιουνίου 2022 σχετικά με το αίτημα για σύγκληση Συνέλευσης για την αναθεώρηση των Συνθηκών.

αποφάσεων της ΕΕ. Συγκεκριμένα, επιτρέπουν τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία και/ή τη μετάβαση από την ειδική στη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

Παρά τις πολυάριθμες εκκλήσεις και προτάσεις τόσο εκ μέρους του Κοινοβουλίου όσο και της Επιτροπής, οι ρήτρες «γέφυρας» δεν έχουν ενεργοποιηθεί ποτέ από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας. Ένας από τους κύριους λόγους είναι ότι η ενεργοποίηση των ρητρών «γέφυρας» απαιτεί πάντα ομοφωνία στο Συμβούλιο ή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αυτή η φαινομενικά αντιφατική απαίτηση της «χρήσης ομοφωνίας για την υπέρβαση της ομοφωνίας», η οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά την τροποποίηση των Συνθηκών, καθιστά την ενεργοποίηση των ρητρών «γέφυρας» ιδιαίτερα δύσκολη και εξαρτάται πλήρως από την πολιτική βούληση του Συμβουλίου. Δεδομένων των ανωτέρω, είναι ακριβώς η έλλειψη επαρκούς πολιτικής βούλησης που οδήγησε στην παράβλεψη αυτών των προβλεπόμενων στις Συνθήκες μέσων.

Ωστόσο, οι ρήτρες «γέφυρας» χρησιμοποιήθηκαν μία φορά το 2004 για τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία και τη συναπόφαση σε συγκεκριμένες πολιτικές στον τομέα των θεωρήσεων, του ασύλου, της μετανάστευσης και της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων. Ενώ η απόφαση προηγείται της έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι η ενεργοποίηση αυτή εγκρίθηκε σε έναν σημαντικό τομέα στον οποίο το Συμβούλιο σήμερα αγωνίζεται για την επίτευξη συναίνεσης και την παρεμπόδιση κάθε φιλόδοξης δράσης της ΕΕ.

Εκτός από την έκκληση για χρήση των ρητρών «γέφυρας», το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή ζήτησαν από τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν άλλα προβλεπόμενα στις Συνθήκες μέτρα, όπως η εποικοδομητική αποχή στον τομέα της ΚΕΠΠΑ. Το εν λόγω μέσο, του οποίου επίκληση έχει γίνει μόνο μία φορά το 2008, αξιοποιήθηκε το 2022 από τέσσερα κράτη μέλη σε σχέση με δύο αποφάσεις που σχετίζονταν με την αντίδραση της ΕΕ στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία. Τούτο καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη, όταν έρχονται αντιμέτωπα με ζητήματα επείγουσας ανάγκης, είναι σε θέση να βρουν τρόπους στο πλαίσιο των ισχυουσών Συνθηκών για να ξεπεράσουν αποτελεσματικά την ομοφωνία και να επιτρέψουν στην Ένωση να ενεργεί γρήγορα και αποτελεσματικά.

Περαιτέρω πορεία: σταδιακή ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας»

Πρόσφατα, στο πλαίσιο της συνέχειας που δόθηκε στα συμπεράσματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, το Συμβούλιο διεξήγαγε τις πρώτες μετά από μακρά περίοδο ουσιαστικές συζητήσεις σχετικά με την πιθανή ενεργοποίηση των ρητρών «γέφυρας». Ενώ η πλειονότητα των κρατών μελών εξέφρασε την προθυμία της να χρησιμοποιήσει τις ρήτρες «γέφυρας» σε ορισμένους τομείς και κατά περίπτωση, δυστυχώς δεν έχει ακόμη ληφθεί επίσημη απόφαση σχετικά με την ενεργοποίησή τους.

Προκειμένου να οικοδομηθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, ο εισηγητής προτείνει τη σταδιακή και τμηματική έγκριση των ρητρών «γέφυρας», προσδιορίζοντας συγκεκριμένους τομείς στους οποίους η ενεργοποίησή τους θα προσέδιδε προστιθέμενη αξία και θα καθιστούσε την ΕΕ ικανή να ενεργεί ταχύτερα και αποτελεσματικότερα.

Ξεκινώντας από κοινά καθορισμένους τομείς προτεραιότητας που απαιτούν την επείγουσα δράση της Ένωσης, η ενεργοποίηση των ρητρών «γέφυρας» θα μπορούσε σταδιακά να

επεκταθεί σε διάφορους βασικούς τομείς πολιτικής, όπως η ΚΕΠΠΑ, το περιβάλλον, η ενέργεια και η φορολογία.

Οι πρόσφατες συζητήσεις στο Συμβούλιο αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό άνοιγμα στο οποίο το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή θα πρέπει να ανταποκριθούν επιδεικνύοντας ανανεωμένο ενδιαφέρον συμμετοχής σε συζητήσεις με τα κράτη μέλη όσον αφορά θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Ο εισηγητής, εξ ονόματος του Κοινοβουλίου, είναι πρόθυμος να συνεργαστεί με τα άλλα θεσμικά όργανα επί του θέματος. Ωστόσο, το Συμβούλιο θα πρέπει να επιδείξει πολιτική βούληση και προθυμία για αλλαγή προκειμένου να πραγματοποιηθεί μια εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων.

Σχεδόν ένα έτος μετά το πέρας της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, είναι πλέον καιρός τα θεσμικά όργανα να αποδείξουν στους πολίτες ότι οι συνεισφορές τους συνέβαλαν στην αποτελεσματική αλλαγή της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην ΕΕ. Η ενεργοποίηση των ρητρών «γέφυρας» προσφέρει ακριβώς την ευκαιρία να γίνει ένα μικρό, αλλά σημαντικό, βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή των ρητρών «γέφυρας» στις Συνθήκες της ΕΕ (2022/2142(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τις ρήτρες «γέφυρας» στις Συνθήκες της ΕΕ,
- έχοντας υπόψη τα άρθρα 31 παράγραφος 3 και 48 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και τα άρθρα 81 παράγραφος 3 εδάφιο 2, 153 παράγραφος 2, 192 παράγραφος 2 εδάφιο 2, 312 παράγραφος 2 εδάφιο 2 και 333 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, με τίτλο «Ένας ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας: μια πιο αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ» (COM/2018/0647),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 15ης Ιανουαρίου 2019, με τίτλο «Προς μια πιο αποτελεσματική και πιο δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων στη φορολογική πολιτική της ΕΕ» (COM(2019)0008),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 2019, με τίτλο «Μια πιο αποτελεσματική και πιο δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ενεργειακή και κλιματική πολιτική της ΕΕ» (COM(2019)0177),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 16ης Απριλίου 2019, με τίτλο «Αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων στην κοινωνική πολιτική: Προσδιορισμός τομέων για ενισχυμένη μετάβαση στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία» (COM/2019/0186),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 16ης Φεβρουαρίου 2017, σχετικά με τη βελτίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τις δυνατότητες της Συνθήκης της Λισαβόνας¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της, 16ης Φεβρουαρίου 2017, σχετικά με πιθανές εξελίξεις και αναπροσαρμογές στην τρέχουσα θεσμική δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Ιουνίου 2022, σχετικά με το αίτημα για σύγκληση Συνέλευσης για την αναθεώρηση των Συνθηκών³,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της 12ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με τη διαδικασία για την εξουσιοδότηση εκπόνησης

¹ ΕΕ C 252 της 18.7.2018, σ. 215.

² ΕΕ C 252 της 18.7.2018, σ. 201.

³ ΕΕ C 493 της 27.12.2022, σ. 130.

εκθέσεων πρωτοβουλίας,

- έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής,
 - έχοντας υπόψη την επιστολή της Επιτροπής Προϋπολογισμών,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων (A9-0208/2023),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομοφωνία στο Συμβούλιο έχει καταστεί ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια για τη λήψη ταχέων, αποτελεσματικών και φιλόδοξων αποφάσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο καταφεύγει στην ομοφωνία ακόμη και σε ζητήματα για τα οποία οι Συνθήκες προβλέπουν ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ενώ είναι επιθυμητή η ευρεία συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών, σε αρκετές περιπτώσεις ορισμένα κράτη μέλη έκαναν χρήση του δικαιώματος αρνησικυρίας, παρεμπόδισης ή καθυστέρησης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ, ιδίως προκειμένου να εκφράσουν ανησυχίες ή ακόμη και να ασκήσουν αδικαιολόγητη πίεση σε σχέση με άλλα μη συναφή ζητήματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι το γεγονός αυτό είναι ανησυχητικό δεδομένου ότι η ομοφωνία θα πρέπει να αντισταθμίζεται από υψηλό επίπεδο ευθύνης και να συνάδει με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 ΣΕΕ·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αυξανόμενος αριθμός προκλήσεων και απειλών, συμπεριλαμβανομένου του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και οι πιθανές μελλοντικές διευρύνσεις της ΕΕ, υπογραμμίζουν την ανάγκη να μεταρρυθμιστούν επείγοντως οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων της Ένωσης, μεταξύ άλλων για τη διάθεση επαρκών πόρων μέσω της ενδιάμεσης επανεξέτασης του 2024 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027 το 2024·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε αρκετές περιπτώσεις το καθεστώς ομοφωνίας εμπόδισε την ΕΕ να δράσει γρήγορα και αποτελεσματικά σε συναρτώμενα με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) ζητήματα και να λάβει σημαντικές αποφάσεις για την ενεργειακή και περιβαλλοντική πολιτική· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εθνικά βέτο έχουν επίσης καθυστερήσει την έγκριση βασικών πολιτικών στον τομέα της φορολογίας, όπως η οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των πολυεθνικών ομίλων στην Ένωση⁴ και έχουν εμποδίσει την έγκριση προτάσεων όπως η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι βασικές πολιτικές θα μπορούσαν επίσης να ωφελήσουν την ενιαία αγορά και την ικανότητα της Ένωσης να επιτύχει τους οικονομικούς, πράσινους, κοινωνικούς και ψηφιακούς στόχους της·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ρήτρες «γέφυρας» είναι μηχανισμοί που προβλέπονται στις Συνθήκες για να καταστεί πιο ευέλικτη η διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν μπορούν να αυξήσουν ή να μειώσουν τις αρμοδιότητες της ΕΕ και μπορούν να τροποποιήσουν τους κανόνες λήψης αποφάσεων μόνο επιτρέποντας

⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2523 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των ομίλων πολυεθνικών επιχειρήσεων και των εγχώριων ομίλων μεγάλης κλίμακας στην Ένωση (ΕΕ L 328 της 22.12.2022, σ.1),

τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία και/ή εισάγοντας τη συνήθη νομοθετική διαδικασία σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου οι Συνθήκες προβλέπουν ειδική νομοθετική διαδικασία·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν δύο είδη ρητρών «γέφυρας»:

- α) γενικές ρήτρες «γέφυρας», οι οποίες απαιτούν ομοφωνία από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καθώς και την έγκριση του Κοινοβουλίου, και στις οποίες τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να ασκήσουν βέτο·
- β) ειδικές ρήτρες «γέφυρας» που σχετίζονται με έξι συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, για τους οποίους απαιτείται ομόφωνη έγκριση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο και στους οποίους ο ρόλος του Κοινοβουλίου είναι δυστυχώς περιθωριακός·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις Συνθήκες προβλέπονται 94 περιπτώσεις κατά τις οποίες το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο μπορούν να αποφασίσουν με ομοφωνία· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε 67 από αυτές τις περιπτώσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ρήτρες «γέφυρας» για τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία⁵· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε άλλες περιπτώσεις στις οποίες προβλέπεται ομοφωνία, όπως η συνήθης διαδικασία αναθεώρησης της συνθήκης, η προσχώρηση νέων κρατών μελών και οι αποφάσεις με στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ρήτρες «γέφυρας»·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2018 και το 2019 η Επιτροπή παρουσίασε τέσσερις ανακοινώσεις με προτάσεις για την ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας, τη φορολογική πολιτική, την ενεργειακή και κλιματική πολιτική και την κοινωνική πολιτική·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει ζητήσει την ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» σε περισσότερα από 40 ψηφίσματα από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο δεν έδωσε ποτέ συνέχεια σε αυτές τις προτάσεις και μόλις πρόσφατα διεξήγαγε τις πρώτες μετά από μακρά περίοδο ουσιαστικές συζητήσεις σχετικά με την πιθανή ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας»·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ρήτρα «γέφυρας» έχει χρησιμοποιηθεί μία μόνο φορά, το 2004, για τη μετάβαση στη ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία και τη συναπόφαση για συγκεκριμένες αποφάσεις σχετικά με τις θεωρήσεις, το άσυλο, τη μετανάστευση και την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων⁶· λαμβάνοντας υπόψη ότι έκτοτε δεν έχει ενεργοποιηθεί καμία ρήτρα «γέφυρας»·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης προτάθηκε η μετάβαση από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία, προκειμένου να βελτιωθούν οι

⁵ Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, «Προτάσεις και συναφή ειδικά μέτρα που περιλαμβάνονται στην έκθεση σχετικά με τα τελικά αποτελέσματα της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης: Επικαιροποιημένη προκαταρκτική τεχνική αξιολόγηση», σημείωμα 10033/22 της 30ής Νοεμβρίου 2022.

⁶ Απόφαση του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την υπαγωγή ορισμένων τομέων που καλύπτονται από τον Τίτλο IV του τρίτου Μέρους της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης αυτής (ΕΕ L 396 της 31.12.2004, σ. 45).

διαδικασίες λήψης αποφάσεων της ΕΕ και να διασφαλιστεί η ικανότητα της ΕΕ να δρα γρήγορα και αποτελεσματικά, διατηρώντας παράλληλα την ομοφωνία σε ορισμένους τομείς και συγκεκριμένα στην προσχώρηση νέων χωρών στην ΕΕ και στις αλλαγές όσον αφορά θεμελιώδεις ενωσιακές αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ⁷.

- Π. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο ψήφισμά του, της 9ης Ιουνίου 2022, το Κοινοβούλιο ζήτησε τη σύγκληση Συνέλευσης για την αναθεώρηση των Συνθηκών και πρότεινε τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία σε σχετικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της ενεργοποίησης ρητρών «γέφυρας»⁸.

Γενικές παρατηρήσεις

1. πιστεύει ότι η Ένωση πρέπει να είναι σε θέση να αντιδρά γρήγορα και αποτελεσματικά στις πρωτοφανείς προκλήσεις που αντιμετωπίζει, αντί να βασίζεται ενίοτε σε διαδικασίες έκτακτης ανάγκης που απαιτούν ψηφοφορία με ομοφωνία στο Συμβούλιο χωρίς επίσημη συμμετοχή του Κοινοβουλίου· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι, παρόλο που η Ένωση έχει αποδείξει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ότι είναι σε θέση να δρα αποφασιστικά, το καθεστώς ομοφωνίας έχει συχνά εμποδίσει τη δράση της ΕΕ σε διάφορους τομείς·
2. θεωρεί, επομένως, ότι επείγει η υπέρβαση της ομοφωνίας και η μετάβαση το συντομότερο δυνατόν στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία και στη συνήθη νομοθετική διαδικασία σε βασικούς τομείς πολιτικής, προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα δράσης της ΕΕ· καλεί επίσης το Συμβούλιο να εγκαταλείψει την πρακτική της λήψης αποφάσεων με ομοφωνία σε τομείς πολιτικής για τους οποίους οι Συνθήκες προβλέπουν ήδη ειδική πλειοψηφία·
3. επικροτεί τα συμπεράσματα της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης και επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή του να δώσει αποτελεσματική συνέχεια στις συστάσεις των πολιτών·
4. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για επείγουσα τροποποίηση των Συνθηκών⁸· παροτρύνει το Συμβούλιο να διαβιβάσει την πρόταση του Κοινοβουλίου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και καλεί την Επιτροπή να αναλάβει την ευθύνη για το θέμα αυτό σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 3 ΣΕΕ·
5. επισημαίνει ότι το «αναξιοποίητο δυναμικό» της Συνθήκης της Λισαβόνας και η πιθανή ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» χρησιμοποιούνται συχνά ως δικαιολογία για την αναβολή μιας εποικοδομητικής συζήτησης σχετικά με τις αλλαγές των Συνθηκών και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί περαιτέρω ως εναλλακτικό ή προκαταρκτικό βήμα πριν από τις αναθεωρήσεις των Συνθηκών· αποδοκιμάζει την απουσία απτών δράσεων από τα κράτη μέλη για την αξιοποίηση αυτού του αναξιοποίητου δυναμικού·
6. υπογραμμίζει ότι, αν και επείγουσες, οι πιθανές τροποποιήσεις των Συνθηκών που επεκτείνουν την ειδική πλειοψηφία σε τομείς στους οποίους απαιτείται επί του παρόντος ομοφωνία θα χρειαστούν χρόνο προτού τεθούν σε ισχύ, ιδίως εάν αυτές

⁷ Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης, Πρόταση 39 - «Διαδικασίες λήψης αποφάσεων της ΕΕ», Έκθεση σχετικά με το τελικό αποτέλεσμα, Μάιος 2022.

⁸ ΕΕ C 493 της 27.12.2022, σ. 130.

προτείνονται μετά από Συνέλευση στο πλαίσιο μιας συνήθους διαδικασίας αναθεώρησης των Συνθηκών·

7. υπενθυμίζει ότι, σε περίπτωση παρατεταμένων αδιεξόδων που προκαλούνται από το καθεστώς ομοφωνίας, η ενισχυμένη συνεργασία και η εποικοδομητική αποχή θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν όπου προβλέπεται από τις Συνθήκες·
8. τονίζει ότι οι ρήτρες «γέφυρας» αποτελούν σημαντικό εργαλείο για τη βελτίωση της ικανότητας της ΕΕ να δρα γρήγορα και αποτελεσματικά·
9. επισημαίνει ότι, μολονότι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αμέσως, οι ρήτρες «γέφυρας» μπορούν επί του παρόντος να ενεργοποιηθούν μόνο μετά από ομόφωνη ψηφοφορία στο Συμβούλιο ή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο· επαναλαμβάνει,⁹ επομένως, ότι η ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» θα πρέπει να είναι δυνατή μέσω ειδικής πλειοψηφίας και ζητεί να τροποποιηθούν οι Συνθήκες ώστε τούτο να καταστεί δυνατό·
10. επικροτεί το γεγονός ότι, σε πρόσφατες συζητήσεις στο Συμβούλιο, η πλειονότητα των κρατών μελών εξέφρασε την προθυμία της να χρησιμοποιήσει ρήτρες «γέφυρας» σε ορισμένους τομείς και κατά περίπτωση· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι, δυστυχώς, δεν έχει ληφθεί ακόμη επίσημη απόφαση σχετικά με την ενεργοποίησή τους·
11. παροτρύνει την τρέχουσα και την επερχόμενη Προεδρία του Συμβουλίου να δώσουν αποτελεσματική συνέχεια στις συζητήσεις αυτές, μεταξύ άλλων προσθέτοντας την ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» στις προσεχείς συνεδριάσεις της Ομάδας «Γενικές Υποθέσεις» και του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων·
12. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει και να συστήσει, όπου είναι δυνατόν, την ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» κατά την κατάρτιση του προγράμματος εργασίας της και κατά την έκδοση νομοθετικών προτάσεων σε τομείς πολιτικής στους οποίους απαιτείται ομοφωνία ή ειδική νομοθετική διαδικασία·

Τομείς ενεργοποίησης ρητρών «γέφυρας»

Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας

13. υπογραμμίζει ότι η ΚΕΠΠΑ είναι ένας τομέας στον οποίο η ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί γρήγορα καθορίζει την αποτελεσματικότητα των αποφάσεών της· επισημαίνει ότι η ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» σε αυτόν τον τομέα θα ενίσχυε, επομένως, όχι μόνο την ικανότητα της Ένωσης να ενεργεί γρήγορα και αποτελεσματικά, αλλά και την αξιοπιστία της στην παγκόσμια σκηνή·
14. επισημαίνει ότι οι ρήτρες «γέφυρας» θα πρέπει να αξιοποιηθούν για τη μετάβαση προς την ειδική πλειοψηφία σε συγκεκριμένους τομείς της ΚΕΠΠΑ, ιδίως για:
 - α) την έγκριση περιοριστικών μέτρων κατά κυβερνήσεων τρίτων χωρών, μη κρατικών οντοτήτων και προσώπων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εφαρμόζονται στο

⁹ Ομοίως.

πλαίσιο του παγκόσμιου καθεστώτος κυρώσεων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και εκείνων που σχετίζονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας·

- β) την έγκριση δηλώσεων ή αποφάσεων για διεθνή ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- γ) και αποφάσεις σχετικά με μη στρατιωτικές αποστολές της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ)·
15. επικροτεί το γεγονός ότι ορισμένοι από αυτούς τους ειδικούς τομείς της ΚΕΠΠΑ προσδιορίστηκαν από την Επιτροπή¹⁰ ως τομείς που θα επωφελούνταν άμεσα από την εφαρμογή ρητρών «γέφυρας» και ότι πολλά κράτη μέλη σε πρόσφατες συζητήσεις στο Συμβούλιο υποστήριξαν σθεναρά την ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» σε αυτούς τους τομείς· παροτρύνει την τρέχουσα και την επόμενη Προεδρία του Συμβουλίου να καταλήξουν σε συναίνεση στο Συμβούλιο σχετικά με τη σταδιακή χρήση ρητρών «γέφυρας» σε αυτούς τους τομείς της ΚΕΠΠΑ·
16. επικροτεί την πρόσφατη χρήση εποικοδομητικής αποχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 31 ΣΕΕ, από ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά βασικές αποφάσεις ΚΕΠΠΑ· πιστεύει ότι, εν αναμονή της ενεργοποίησης των ρητρών «γέφυρας» σε ορισμένους τομείς της ΚΕΠΠΑ, η εποικοδομητική αποχή θα πρέπει να χρησιμοποιείται συχνότερα από τα κράτη μέλη για να ξεπεραστούν πιθανά αδιέξοδα που δημιουργούνται από το καθεστώς ομοφωνίας·

Δημοσιονομική πολιτική και φορολογία

17. υπογραμμίζει ότι η μετάβαση από το καθεστώς ομοφωνίας στην ειδική πλειοψηφία για ορισμένα φορολογικά ζητήματα θα συμβάλει σε ένα περισσότερο αποτελεσματικό και συνεπές πλαίσιο για την είσπραξη φόρων, την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, καθώς και για την αντιμετώπιση των προβλημάτων απάτης· υπογραμμίζει το γεγονός ότι στον τομέα της φορολογίας δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ποτέ ρήτρες «γέφυρας»· επαναλαμβάνει την έκκλησή του¹¹ προς την Επιτροπή να δρομολογήσει εκ νέου τη συζήτηση σχετικά με τη χρήση της ειδικής πλειοψηφίας για ορισμένα φορολογικά ζητήματα μέσω μιας σταδιακής προσέγγισης, σε συνέχεια της ανακοίνωσής της του 2019 σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα¹²·

Ενέργεια και περιβάλλον

18. επισημαίνει ότι η μετάβαση σε ειδική πλειοψηφία και σε συνήθη νομοθετική διαδικασία για ορισμένες πτυχές των περιβαλλοντικών και ενεργειακών πολιτικών είναι ιδιαίτερα επείγουσα για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, τη διευκόλυνση μιας καθαρής και δίκαιης μετάβασης και την έγκριση αποτελεσματικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης και

¹⁰ COM(2018)0647.

¹¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2022, σχετικά με τα εθνικά βέτο με σκοπό την υπονόμευση της παγκόσμιας φορολογικής συμφωνίας (ΕΕ C 47 της 7.2.2023, σ. 198).

¹² COM(2019)0008.

της περιβαλλοντικής και κλιματικής κατάστασης έκτακτης ανάγκης, σύμφωνα με προηγούμενα ψηφίσματα του Κοινοβουλίου¹³.

Κοινωνικές πολιτικές και πολιτικές κατά των διακρίσεων

19. υπογραμμίζει ότι, στο πλαίσιο των εξελισσόμενων αγορών εργασίας, καθίσταται ολοένα και πιο σημαντικό για την ΕΕ να στηρίζει και να συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών στην αντιμετώπιση των κοινωνικών ζητημάτων·
20. επισημαίνει την ανάγκη να χρησιμοποιηθούν οι γενικές ρήτρες «γέφυρας» για μέτρα κατά των διακρίσεων όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 ΣΛΕΕ·
21. θεωρεί σημαντικό να αξιολογηθεί ο δυνητικός αντίκτυπος της χρήσης της ειδικής ανά τομέα ρήτρας που προβλέπεται στο άρθρο 153 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ για την ενίσχυση της ικανότητας της ΕΕ να εφαρμόζει μέτρα που καλύπτουν όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων·
22. επισημαίνει ότι οποιαδήποτε ενεργοποίηση ρητρών «γέφυρας» σε αυτούς τους τομείς θα πρέπει να ενσωματώνει τον διάλογο με τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους, με πλήρη σεβασμό του ρόλου και των συμφωνιών τους, και θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα για την προστασία του κοινωνικού κεκτημένου·

Οικογενειακό δίκαιο με διασυννοριακές επιπτώσεις

23. τονίζει ότι είναι σημαντικό η μετάβαση στη συνήθη νομοθετική διαδικασία σε τομείς που σχετίζονται με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ένωση, όπως μέσω της ενεργοποίησης της ειδικής ανά τομέα ρήτρας «γέφυρας» που σχετίζεται με το οικογενειακό δίκαιο με διασυννοριακές επιπτώσεις (άρθρο 81 παράγραφος 3 εδάφιο 2 ΣΛΕΕ)·

Ενισχυμένη συνεργασία

24. επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του¹⁴ να μην δώσει τη συγκατάθεσή του σε τυχόν νέες προτάσεις ενισχυμένης συνεργασίας, εκτός εάν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη δεσμευτούν να ενεργοποιήσουν την τομεακή ρήτρα «γέφυρας» του άρθρου 333 ΣΛΕΕ για τη μετάβαση στην ειδική πλειοψηφία και στη συνήθη νομοθετική διαδικασία·

Εκλογικά δικαιώματα

25. ζητεί να εξεταστεί η δυνατότητα μετάβασης προς την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και τη συνήθη νομοθετική διαδικασία στους συγκεκριμένους τομείς που ρυθμίζουν τα δημοκρατικά θεμέλια της ΕΕ, ιδίως για:
 - α) την εκλογή των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία (άρθρο 223 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ), η οποία εξακολουθεί να υπόκειται στην έγκριση των κρατών μελών σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς

¹³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την κλιματική και περιβαλλοντική κατάσταση έκτακτης ανάγκης (ΕΕ C 232 της 16.6.2021, σ. 28).

¹⁴ ΕΕ C 252 της 18.7.2018, σ. 215.

τους κανόνες·

- β) την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές για τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι (άρθρο 22 ΣΛΕΕ)·

Χρονοδιάγραμμα για τη σταδιακή ενεργοποίηση των ρητρών γέφυρας

Βραχυπρόθεσμοι τομείς προτεραιότητας (έως το τέλος του 2023)

26. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 3 ΣΕΕ που θα ορίζει ότι τα περιοριστικά μέτρα (άρθρο 29 ΣΕΕ), όπως εκείνα που θεσπίστηκαν δυνάμει του παγκόσμιου καθεστώτος κυρώσεων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα ή εκείνων που επιβλήθηκαν ως απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, θα πρέπει να λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία·
27. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, υπό το φως της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης, να ενεργοποιήσει τις γενικές ρήτρες «γέφυρας» ώστε να καταστεί δυνατή η έγκριση μέτρων σχετικά με την ενεργειακή πολιτική τα οποία είναι κυρίως φορολογικού χαρακτήρα (άρθρο 194 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) με ειδική πλειοψηφία και μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας·
28. καλεί την Επιτροπή, υπό το φως του ευρύτερου πλαισίου της κλιματικής και περιβαλλοντικής κατάστασης έκτακτης ανάγκης και των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, να υποβάλει πρόταση για την ενεργοποίηση της ειδικής ρήτρας «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 192 παράγραφος 2 εδάφιο 2 ΣΛΕΕ για τη μετάβαση στη συνήθη νομοθετική διαδικασία για συγκεκριμένες περιβαλλοντικές διατάξεις·
29. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να ενεργοποιήσει τη ρήτρα «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 312 παράγραφος 2 εδάφιο 2 ΣΛΕΕ για την έγκριση αναθεώρησης του τρέχοντος ΠΔΠ μετά την ενδιάμεση επανεξέταση του 2024 που θα παρουσιάσει η Επιτροπή·

Μεσοπρόθεσμοι τομείς προτεραιότητας (έως το τέλος του 2024 ή την τρέχουσα θητεία της Επιτροπής)

30. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να χρησιμοποιήσει επειγόντως τη ρήτρα «γέφυρας» δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 3 ΣΕΕ για να διασφαλιστεί ότι οι θέσεις της Ένωσης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα σε πολυμερή φόρουμ (άρθρο 29 ΣΕΕ), διεθνείς συμφωνίες στον τομέα της ΚΕΠΠΑ (άρθρο 37 ΣΕΕ) και μη στρατιωτικές αποστολές ΚΠΑΑ (άρθρα 42 παράγραφος 4 και 43 ΣΕΕ) λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία·
31. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να ενεργοποιήσει τις γενικές ρήτρες «γέφυρας» για τη μετάβαση σε ειδική πλειοψηφία και σε συνήθη νομοθετική διαδικασία για επιλεγμένα άρθρα των Συνθηκών που αφορούν τις αρμοδιότητες της ΕΕ στον τομέα της

φορολογίας, μεταξύ άλλων για πολιτικές που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με εναρμονισμένες φορολογικές πολιτικές και πράξεις που σχετίζονται με προηγούμενως συμφωνηθείσες διεθνείς συμφωνίες·

32. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο να υποβάλουν και να εγκρίνουν απόφαση που περιλαμβάνει τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών και άλλες μορφές έμφυλης βίας ως έναν από τους τομείς εγκληματικότητας που ορίζονται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ·

Μακροπρόθεσμοι τομείς προτεραιότητας (το συντομότερο δυνατόν κατά την επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο)

33. παροτρύνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να ενεργοποιήσει ρήτρες «γέφυρας» για τη μετάβαση στην ειδική πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων σε όλους τους τομείς της ΚΕΠΠΑ, εκτός από τη δημιουργία στρατιωτικών αποστολών ή επιχειρήσεων με εκτελεστική εντολή στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ, έως ότου τεθούν σε εφαρμογή οι σχετικές τροποποιήσεις της Συνθήκης·
34. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο¹⁵ να ενεργοποιήσει την ειδική ανά τομέα ρήτρα «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 312 παράγραφος 2 εδάφιο 2 ΣΛΕΕ, προκειμένου να μπορέσει το Συμβούλιο να εγκρίνει το επόμενο ΠΔΠ μέσω ειδικής πλειοψηφίας αντί της ομοφωνίας·
35. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να ενεργοποιήσει τις γενικές ρήτρες «γέφυρας» ώστε να καταστεί δυνατή η έγκριση ορισμένων μέτρων κοινωνικής πολιτικής και καταπολέμησης των διακρίσεων μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας και της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία·
36. καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο να ενεργοποιήσουν τις γενικές ρήτρες «γέφυρας» για τη μετάβαση σε ειδική πλειοψηφία και σε συνήθη νομοθετική διαδικασία για τη λήψη αποφάσεων σε όλους τους πιθανούς τομείς που σχετίζονται με τη δημοκρατική λειτουργία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·
37. καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να συμμετάσχουν σε συζητήσεις με το Κοινοβούλιο σύμφωνα με το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα·

ο

ο ο

38. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

¹⁵ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027 — Η θέση του Κοινοβουλίου ενόψει συμφωνίας (ΕΕ C 363 της 28.10.2020, σ. 179).

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων

σχετικά με την εφαρμογή των ρητρών «γέφυρας» στις Συνθήκες της ΕΕ (2022/2142(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Tineke Strik

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας αυξανόμενος αριθμός απειλών, μεταξύ άλλων ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η συνεχιζόμενη άνοδος του αυταρχισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, η διεκδικητική εξωτερική πολιτική της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, η κλιματική κατάσταση έκτακτης ανάγκης και ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19, αναδιαμορφώνουν ριζικά το άμεσο γεωπολιτικό περιβάλλον της ΕΕ και την ωθεί να διαδραματίσει ισχυρότερο και πιο συνεκτικό ρόλο στη διεθνή σκηνή· λαμβάνοντας υπόψη ότι, υπό το πρίσμα μιας πιθανής μελλοντικής διεύρυνσης της Ένωσης, η εσωτερική μεταρρύθμιση και η κατάργηση της ομοφωνίας γίνονται ακόμη πιο πιεστικές· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρούσα εκ των πραγμάτων απαίτηση ομοφωνίας του Συμβουλίου σε όλα τα θέματα που εμπίπτουν στον Τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μειονεκτήματα της ΕΕ, καθώς επηρεάζει την ικανότητά της να δρα και την καθιστά ακατάλληλη για την αντιμετώπιση πολλών από τις σημερινές προκλήσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταρρύθμιση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων της ΕΕ θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αποτελέσει προτεραιότητα για τα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ θα μπορεί να αντιδρά ταχύτερα στον πολλαπλασιασμό των νέων και αναδυόμενων προκλήσεων·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δυνατότητες για ταχεία, αποδοτική και αποτελεσματική δράση στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, της ασφάλειας και της άμυνας, όπως ορίζονται ιδίως στο άρθρο 48 παράγραφος 7 και στο άρθρο 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, πρέπει να αξιοποιηθούν λόγω της έλλειψης κοινής αντίληψης των απειλών και της νοοτροπίας στρατηγικής συνεργασίας και της έλλειψης πολιτικής βούλησης εκ μέρους των κρατών μελών·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ρήτρες «γέφυρας», οι οποίες ενεργοποιούνται με ομόφωνη ψηφοφορία του Συμβουλίου ή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την άμεση μετάβαση από την απαίτηση της ομοφωνίας στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, με εξαίρεση τις αποφάσεις με στρατιωτικές επιπτώσεις ή τις αποφάσεις στον τομέα της άμυνας, γεγονός που θα ενίσχυε αμέσως την αποτελεσματικότητα της λήψης αποφάσεων στον τομέα της

κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό θα επιτρέψει στην ΕΕ να αντιδράσει ταχύτερα και αποφασιστικότερα στη δραματική αλλαγή στο ευρωπαϊκό περιβάλλον ασφάλειας λόγω του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρήση της ειδικής πλειοψηφίας θα μπορούσε επίσης να θωρακίσει την ΕΕ από πιέσεις τρίτων χωρών και τακτικές «διαίρει και βασίλευε»·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης έδειξε πως οι πολίτες επιθυμούν αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας μέσω της χρήσης ειδικής πλειοψηφίας αντί της ομοφωνίας·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τσεχική Προεδρία του Συμβουλίου απέστειλε επιστολή στα κράτη μέλη με κατάλογο συγκεκριμένων τομέων πολιτικής που θα μπορούσαν να υπαχθούν στο καθεστώς της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τσεχική Προεδρία απαρίθμησε 11 συγκεκριμένες δράσεις στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων και στην Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ) οι οποίες σχετίζονται με τα άρθρα 24, 27, 28, 29, 37, 39, 41, 42 και 44 ΣΕΕ·
1. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι στον τομέα της ΚΕΠΠΑ δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ποτέ ρήτρες «γέφυρας» λόγω έλλειψης πολιτικής βούλησης των κρατών μελών και σε αντίθεση με τη σαφή θέση του Κοινοβουλίου επί του θέματος και τις συστάσεις των πολιτών στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης· είναι της άποψης ότι οι αναδυόμενες παγκόσμιες προκλήσεις και το άμεσο γεωπολιτικό περιβάλλον και η αστάθεια στον τομέα της ασφάλειας της Ένωσης, ιδίως ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, απαιτούν σαφώς από την ΕΕ να εγκρίνει ταχύτερες και αποδοτικότερες διαδικασίες λήψης αποφάσεων·
 2. πιστεύει ακράδαντα ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων βάσει ομοφωνίας του Συμβουλίου σε θέματα που εμπίπτουν στον Τίτλο V της ΣΕΕ είναι εξαιρετικά ανεπαρκής για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναδυόμενων διεθνών προκλήσεων και κρίσεων και για τη διαμόρφωση της προορατικής και αποφασιστικής εξωτερικής δράσης της ΕΕ στην παγκόσμια σκηνή· αναγνωρίζει ότι οι ρήτρες «γέφυρας» θα μπορούσαν να βελτιώσουν την αποδοτικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ εάν ενεργοποιηθούν· είναι της άποψης, ωστόσο, ότι οι ρήτρες «γέφυρας» παρουσιάζουν σημαντικές αδυναμίες που απορρέουν από την απαίτηση ομοφωνίας για την ενεργοποίησή τους και ότι, ως εκ τούτου, είναι αναγκαία η τροποποίηση της Συνθήκης· καλεί τα κράτη μέλη να επιδείξουν την πολιτική βούληση να περιορίσουν τη χρήση της ομοφωνίας ενεργοποιώντας τις ρήτρες «γέφυρας», καθώς και να υπερβούν την πρακτική της επιβολής βέτο σε θέματα που σχετίζονται με την εξωτερική δράση της Ένωσης με σκοπό την απόκτηση παραχωρήσεων σε μη συναφείς τομείς πολιτικής·
 3. παροτρύνει τη σουηδική και την επερχόμενη ισπανική και βελγική Προεδρία του Συμβουλίου να δώσουν αποτελεσματική συνέχεια στην πρωτοβουλία της τσεχικής Προεδρίας του Συμβουλίου, ξεκινώντας με την προσθήκη της χρήσης των ρητρών «γέφυρας» σε συγκεκριμένους τομείς της ΚΕΠΠΑ και της σχετικής εξωτερικής δράσης

της Επιτροπής στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνόδου του Συμβουλίου μετά την έγκριση της παρούσας έκθεσης και τουλάχιστον μέχρι το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου·

4. υπενθυμίζει ότι το άρθρο 48 παράγραφος 7 και το άρθρο 31 παράγραφος 3 ΣΕΕ περιέχουν ρήτρες «γέφυρας» που μπορούν να καταστήσουν δυνατή τη μετάβαση από τη διαδικασία ψηφοφορίας με ομοφωνία στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στους τομείς που εμπίπτουν στον Τίτλο V της ΣΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τις ρήτρες «γέφυρας», ιδίως όσες περιέχονται στο άρθρο 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, ιδίως στους τομείς προτεραιότητας·
5. παροτρύνει τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να εργάζονται για την οικοδόμηση κοινής αντίληψης για τις απειλές και στρατηγικής νοοτροπίας, παράλληλα με την πολιτική βούληση, και να μεταβούν, κατά προτεραιότητα, στο καθεστώς της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων σε ορισμένους τομείς της ΚΕΠΠΑ και στους σχετικούς τομείς εξωτερικής δράσης της Επιτροπής, ξεκινώντας εντός ενός έτους, μέσω της ενεργοποίησης των ρητρών «γέφυρας» για τους τομείς προτεραιότητας· επιμένει ότι αυτοί οι τομείς προτεραιότητας πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με τα καθεστώτα κυρώσεων της Ένωσης, ιδίως το παγκόσμιο καθεστώς κυρώσεων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και τυχόν μέτρα που σχετίζονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων, της αμυντικής βοήθειας και της χρηματοδοτικής και οικονομικής στήριξης, καθώς και των ενδιάμεσων σταδίων της διαδικασίας προσχώρησης στην ΕΕ· παροτρύνει τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο μετάβασης στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία για ορισμένες αποφάσεις του Συμβουλίου που αφορούν την ΚΠΑΑ, με εξαίρεση τη ρήτρα αμοιβαίας άμυνας του άρθρου 42 παράγραφος 7 της ΣΕΕ, και για τη δημιουργία και ανάπτυξη στρατιωτικών αποστολών στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ που δεν περιλαμβάνουν εκτελεστική εντολή·
6. παροτρύνει το Συμβούλιο να κάνει μεγαλύτερη χρήση της ευελιξίας που προβλέπεται στο άρθρο 31 παράγραφος 2 ΣΕΕ· καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να διερευνήσει τη δυνατότητα έγκρισης μεγαλύτερου αριθμού αποφάσεων που σχετίζονται με την ΚΕΠΠΑ και τη σχετική εξωτερική δράση της Επιτροπής σύμφωνα με τα στρατηγικά συμφέροντα και τους στόχους της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 ΣΕΕ, τόσο εκείνες που αφορούν τις σχέσεις της ΕΕ με μια χώρα ή περιοχή, όσο και εκείνες που έχουν θεματικό χαρακτήρα και να επιτρέψει την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ·
7. καλεί τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση, να κάνουν μεγαλύτερη χρήση της ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της ΚΕΠΠΑ και της σχετικής εξωτερικής δράσης της Επιτροπής, και να εξετάσουν το ενδεχόμενο έκδοσης αποφάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις για την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία που ορίζονται στα άρθρα 330 και 333 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)·
8. επιμένει ότι οποιαδήποτε ενεργοποίηση και εφαρμογή ρητρών «γέφυρας» όσον αφορά τον Τίτλο V της ΣΕΕ δεν πρέπει να καθυστερεί, ούτε να αποτελεί πρόσχημα για οποιαδήποτε έλλειψη πολιτικής βούλησης για να διευκολύνει, τη σύγκληση συνέλευσης

με την ενεργοποίηση της διαδικασίας αναθεώρησης των Συνθηκών που προβλέπεται στο άρθρο 48 ΣΕΕ, με στόχο, μεταξύ άλλων, την κατοχύρωση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία για όλα τα θέματα που αφορούν την ΚΕΠΠΑ και τους σχετικούς τομείς εξωτερικής δράσης της Επιτροπής στις Συνθήκες·

9. επαναλαμβάνει την ανάγκη για ισχυρή κοινοβουλευτική εποπτεία της ΚΕΠΠΑ, της ΚΠΑΑ και της εξωτερικής δράσης της Επιτροπής για τη διασφάλιση της λογοδοσίας και της δημοκρατικής νομιμοποίησης· καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης να συνεργάζονται προδραστικά με το Κοινοβούλιο και να το τηρούν ενήμερο· δεσμεύεται να βελτιώσει την αποδοτικότητα των μηχανισμών εποπτείας του, ιδίως στις περιπτώσεις όπου αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη της λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο του Συμβουλίου·
10. επαναλαμβάνει ότι, εν αναμονή της ενεργοποίησης των ρητρών γέφυρας και της πλήρους εφαρμογής της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στους τομείς της ΚΕΠΠΑ και στους σχετικούς τομείς εξωτερικής δράσης της Επιτροπής, η επιλογή της εποικοδομητικής αποχής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 31 της ΣΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιείται συχνότερα για την υπέρβαση πιθανών αδιεξόδων που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη·
11. ζητεί οι ρήτρες «γέφυρας» να χρησιμοποιούνται και για τους τομείς στους οποίους έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες στην ΕΕ.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	22.3.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 48 - : 10 0 : 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Pedro Marques, Fulvio Martusciello, David McAllister, Βαγγέλης Μείμαράκης, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Δημήτρης Παπαδάκης, Κώστας Παπαδάκης, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Engin Eroglu, Γεώργιος Κύρτσος, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Pina Picierno, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos, Milan Zver
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Annika Bruna, Clare Daly, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

48	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Fulvio Martusciello, Βαγγέλης Μεϊμαράκης, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Engin Eroglu, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Γεώργιος Κύρτσος, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Tudorache, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Dietmar Köster, Margarida Marques, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Δημήτρης Παπαδάκης, Pina Picierno, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
Verts/ALE	Alviina Alametsä, François Alfonsi, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

10	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Annika Bruna, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Κώστας Παπαδάκης
PPE	Miriam Lexmann
The Left	Clare Daly, Manu Pineda, Mick Wallace

2	0
S&D	Sergei Stanishev, Elena Yoncheva

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

προς την Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων

σχετικά με την εφαρμογή των ρητρών «γέφυρας» στις Συνθήκες της ΕΕ
(2022/2142(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Gilles Boyer

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής καλεί την Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. σημειώνει τη συνεχή τάση μείωσης των τομέων πολιτικής που υπάγονται στην ψηφοφορία με ομοφωνία στο Συμβούλιο· σημειώνει ότι, στο πλαίσιο αυτό, η φορολογία δεν έχει αποτελέσει μέχρι στιγμής μέρος αυτής της τάσης· τονίζει ότι τα τελευταία χρόνια καθίσταται όλο και πιο προφανές ότι απαιτείται ισχυρότερος συντονισμός στον τομέα της φορολογίας σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο υπό το πρίσμα των οικονομικών εξελίξεων και των νέων προκλήσεων που δημιουργούνται από την ψηφιοποίηση και την παγκοσμιοποίηση· υπενθυμίζει ότι οι πρόσφατες φορολογικές προτάσεις δεν προχώρησαν στο Συμβούλιο, λόγω αρνησικυρίας μεμονωμένων κρατών μελών για λόγους που δεν σχετίζονταν με το περιεχόμενο της πρότασης· εκφράζει τη λύπη του για την προσφυγή σε εθνικά βέτο ως διαπραγματευτικό εργαλείο·
2. υπενθυμίζει στα κράτη μέλη ότι η ομοφωνία, όπως προβλέπεται από τις Συνθήκες, πρέπει να αντισταθμίζεται από υψηλό επίπεδο ευθύνης και πρέπει να συνάδει με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ·
3. τονίζει ότι η ψηφοφορία με ομοφωνία στο Συμβούλιο σχετικά με τη φορολογική πολιτική δεν διευκολύνει τις αλλαγές που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των σημερινών προκλήσεων· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η τρέχουσα κατάσταση συχνά οδηγεί σε καθυστερήσεις και έλλειψη προόδου όσον αφορά την εναρμόνιση και τον συντονισμό των φορολογικών κανόνων σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, παρόλο που η εναρμόνιση και ο συντονισμός θα ωφελούσαν την ενιαία αγορά και την πρόοδο της Ένωσης όσον αφορά την επίτευξη των οικονομικών, πράσινων, κοινωνικών και ψηφιακών στόχων της· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ορισμένες νομοθετικές προτάσεις για φορολογικά θέματα θα είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών εταιρειών·
4. υπενθυμίζει ότι το άρθρο 48 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει δύο γενικές ρήτρες «γέφυρας» που επιτρέπουν την αλλαγή των διαδικασιών

λήψης αποφάσεων προκειμένου να εγκριθούν μέτρα στο Συμβούλιο μέσω ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία σε τομείς που επί του παρόντος υπόκεινται σε ομοφωνία ή να χρησιμοποιηθεί η συνήθης νομοθετική διαδικασία σε τομείς που επί του παρόντος υπόκεινται σε ειδικές νομοθετικές διαδικασίες· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι αυτές οι ρήτρες «γέφυρας» δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ποτέ· υπενθυμίζει ότι η ενεργοποίηση των ρητρών «γέφυρας» θα απαιτούσε σε κάθε περίπτωση ομοφωνία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και την έγκριση του Κοινοβουλίου·

5. καλεί το Συμβούλιο να εξετάσει τη χρήση των δύο γενικών ρητρών «γέφυρας» για επιλεγμένα άρθρα της Συνθήκης που αφορούν τις αρμοδιότητες της ΕΕ στον τομέα της φορολογίας· πιστεύει ότι η προσφυγή σε ρήτρες «γέφυρας» θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της αρνητικής παρέμβασης με βέτο που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως διαπραγματευτικά εργαλεία· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή, στο ψήφισμά του της 6ης Ιουλίου 2022 σχετικά με το εθνικό βέτο για την υπονόμευση της παγκόσμιας φορολογικής συμφωνίας¹, να δρομολογήσει εκ νέου τη συζήτηση σχετικά με τη χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία για ορισμένα φορολογικά θέματα μέσω μιας σταδιακής προσέγγισης, σε συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 15ης Ιανουαρίου 2019 με τίτλο «Προς μια πιο αποτελεσματική και πιο δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων στη φορολογική πολιτική της ΕΕ»², και ως απάντηση στα αποτελέσματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης.

¹ ΕΕ C 47 της 7.2.2023, σ. 198.

² (COM(2019)0008).

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	1.3.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 34 - : 17 0 : 8
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Rasmus Andresen, Άννα-Μισέλ Ασημακοπούλου, Manon Aubry, Gunnar Beck, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, France Jamet, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Γεώργιος Κύρτσος, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Ernest Urtegas, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Roberts Ziļe
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Marc Angel, Nicola Beer, Karima Delli, Herbert Dorfmann, Gianna Gancia, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Valérie Hayer, Chris MacManus, Fulvio Martusciello, Jessica Polfjärd, Clara Ponsatí Obiols, René Repasi
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Joachim Kuhs, Alessandro Panza

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

34	+
NI	Clara Ponsatí Obiols
PPE	Herbert Dorfmann, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Aušra Maldeikienė, Fulvio Martusciello, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer
Renew	Gilles Boyer, Giuseppe Ferrandino, Valérie Hayer, Γεώργιος Κύρτσος, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Marc Angel, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Evelyn Regner, René Repasi, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	Manon Aubry, José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Karima Delli, Claude Gruffat, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtaşun

17	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Denis Nesci, Dorien Rookmaker, Johan Van Overtveldt, Roberts Zīle
ID	Gunnar Beck, Gianna Gancia, Valentino Grant, France Jamet, Joachim Kuhs, Alessandro Panza
NI	Enikő Győri
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Frances Fitzgerald, Lídia Pereira, Jessica Polfjård
The Left	Chris MacManus

8	0
PPE	Άννα-Μισέλ Ασημακοπούλου, Stefan Berger, Markus Ferber, Ralf Seekatz
Renew	Nicola Beer, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík
S&D	Alfred Sant

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

27.2.2023

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Κύριο Salvatore De Meo
Πρόεδρο
Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με την εφαρμογή των ρητρών «γέφυρας» στις Συνθήκες της ΕΕ (2022/2142(INI))

Αξιότιμε κύριε πρόεδρε,

Οι συντονιστές της Επιτροπής Προϋπολογισμών αποφάσισαν κατά τη συνεδρίασή τους στις 12 Ιουλίου 2022 να εγκρίνουν γνωμοδότηση υπό μορφή επιστολής σχετικά με την ως άνω έκθεση. Κατά τη συνεδρίασή τους στις 27-28 Μαρτίου, τα μέλη της επιτροπής BUDG μου ανέθεσαν να διαβιβάσω τις ακόλουθες προτάσεις.

Μετά τιμής,

Johan Van Overtveldt

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) προβλέπει γενικές ρήτρες «γέφυρας» που επιτρέπουν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία επί θεμάτων για τα οποία απαιτείται συνήθως ομοφωνία και να εκδίδει πράξεις σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, οι οποίες διαφορετικά θα εγκρίνονταν με ειδική νομοθετική διαδικασία· λαμβάνοντας υπόψη ότι, και στις δύο περιπτώσεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, πρέπει δε να λάβει και την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 353 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι προαναφερθείσες γενικές ρήτρες γέφυρας δεν ισχύουν για την έγκριση του κανονισμού για τη θέσπιση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) ή της απόφασης για τους ίδιους πόρους, που σε αμφότερες τις περιπτώσεις απαιτούν ομοφωνία στο Συμβούλιο, στην δε πρώτη περίπτωση και την έγκριση του Κοινοβουλίου·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 312 παράγραφος 2 προβλέπει ειδική ρήτρα γέφυρας που επιτρέπει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο να εγκρίνει τον κανονισμό για το ΠΔΠ με ειδική πλειοψηφία·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε συνέχεια των συμπερασμάτων της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, το Κοινοβούλιο υπέβαλε στις 9 Μαΐου 2022 στο Συμβούλιο προτάσεις για την τροποποίηση των Συνθηκών σύμφωνα με τη συνήθη διαδικασία αναθεώρησης που ορίζεται στο άρθρο 48 ΣΕΕ, μεταξύ άλλων προκειμένου να εκχωρηθούν στο Κοινοβούλιο πλήρη δικαιώματα συναπόφασης επί του προϋπολογισμού της ΕΕ·
1. υπογραμμίζει ότι η απαίτηση ομοφωνίας στο Συμβούλιο για την έγκριση του κανονισμού για το ΠΔΠ δυσχεραίνει και επιβραδύνει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μπορεί να οδηγήσει σε μη ικανοποιητικά αποτελέσματα και να προκαλέσει απροθυμία τροποποίησης του κανονισμού ακόμη και όταν υπάρχει αδιαμφισβήτητη ανάγκη αναθεώρησης·
 2. αποδοκιμάζει συνεπώς το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις του Κοινοβουλίου, απέφυγε να ενεργοποιήσει τη ρήτρα γέφυρας που ορίζεται στο άρθρο 312 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η έγκριση του κανονισμού για το ΠΔΠ με ειδική πλειοψηφία· επαναλαμβάνει την έκκλησή του για μια φιλόδοξη αναθεώρηση του τρέχοντος ΠΔΠ και παροτρύνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να ενεργοποιήσει τη ρήτρα γέφυρας για την έγκριση του αναθεωρημένου κανονισμού·
 3. φρονεί, ταυτόχρονα, ότι η λογική που διέπει τις ρήτρες γέφυρας, σύμφωνα με την οποία για τη μετάβαση στην ειδική πλειοψηφία απαιτείται ομοφωνία, είναι εγγενώς εσφαλμένη και καθιστά εξαιρετικά απίθανη την ενεργοποίησή τους, κάτι που επιβεβαιώνεται και από τα μέχρι σήμερα στοιχεία·
 4. επισημαίνει ότι οι ισχύοντες σήμερα κανόνες που διέπουν την έγκριση του κανονισμού για το ΠΔΠ και της απόφασης για τους ίδιους πόρους όχι μόνο δημιουργούν πρόβλημα

όσον αφορά την αποτελεσματική λήψη αποφάσεων στο Συμβούλιο, αλλά επίσης δεν διασφαλίζουν την απαραίτητη κοινοβουλευτική λογοδοσία:

5. επαναλαμβάνει, ως εκ τούτου, την έκκλησή του για τροποποιήσεις των Συνθηκών όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ώστε να καταστεί περιττή η χρήση ρητρών γέφυρας· ζητεί ειδικότερα να τροποποιηθούν το άρθρο 312 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 311 της ΣΛΕΕ προκειμένου ο κανονισμός για τη θέσπιση του ΠΔΠ και η απόφαση για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με το σύστημα ιδίων πόρων της Ένωσης και τα μέτρα εφαρμογής του συστήματος αυτού να εγκρίνονται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	24.5.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 18 -: 7 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Gerolf Annemans, Włodzimierz Cimoszewicz, Salvatore De Meo, Brice Hortefeux, Max Orville, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, László Trócsányi, Rainer Wieland
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	François Alfonsi, Gunnar Beck, Vladimír Bilčík, Pascal Durand, Markéta Gregorová, Seán Kelly, Alin Mituța, Niklas Nienaaß, Maite Pagazaurtundúa
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Mercedes Bresso, Stéphanie Yon-Courtin

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

18	+
PPE	Vladimír Bilčík, Salvatore De Meo, Seán Kelly, Sven Simon, Rainer Wieland
Renew	Alin Mituța, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Giuliano Pisapia, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	François Alfonsi, Markéta Gregorová, Niklas Nienaa

7	-
ECR	Jacek Saryusz-Wolski
ID	Gerolf Annemans, Gunnar Beck, Antonio Maria Rinaldi
NI	László Trócsányi
PPE	Brice Hortefeux, Paulo Rangel

0	0

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή